

Василь КУЧЕР
кандидат філологічних наук

ВИПУСК П'ЯТИЙ, ПОДВІЙНИЙ

Черговий, п'ятий випуск "Кременецьких компаративних студій" вийшов у двох частинах. Редакційна колегія "Студій" проводить активну роботу по залученню до авторської співпраці науковців із різних країн ближнього та далекого зарубіжжя. У цьому їй допомагає Редакційна рада видання, до складу якої входять відомі українські науковці-філологи, професори А.Р.Волков (м. Чернівці), В.А.Зарва (Бердянський ДПУ), І.М.Зимомря (Ужгородський НУ), О.П.Куца (Тернопільський НПУ ім. Володимира Гнатюка), І.В.Лімбаєвський (Черкаський ДТУ), В.Д.Нарівська (Дніпропетровський НУ ім. Олеся Гончара), Б.Ш.Шалагінов (НУ "Києво-Могилянська академія") та їх зарубіжні колеги – доктор гуманітарних наук, старший науковий співробітник Інституту литовської літератури і фольклору С.Гайжюнас (Литовська Республіка) і професор кафедри історії зарубіжної літератури Московського університету ім. М.В. Ломоносова Н.Т.Пахсарьян. Серед 64 авторів цього випуску – 5 представників польських науково-освітніх інституцій, по 4 – від Азербайджану і Литви, по 2 – від Республіки Білорусь і Російської Федерації.

Перша частина збірника спрямована на висвітлення теми "Актуальні проблем сучасного порівняльного літературознавства". Азербайджанські аналітики Г.Г.Абдуллабекова та Б.Г.Азізлієва здійснюють аналіз досліджень арабської літератури європейськими фахівцями і відображення європейської культури у творчості арабських літераторів. До української тематики звернувся білоруський науковець А.І.Бельський у статті "Особистість і поезія Павла Тичини: проблема рецепції в Білорусі (типологічний контекст)". Російський автор С.В.Балаєва висвітлює зв'язок австрійської та італійської поезії через творчість окремих її представників. Місце сучасної білоруської історичної прози в загальноєвропейському культурному просторі визначає ще один представник літературознавства Білорусі О.А.Ліденкова. Важливу проблематику порушують польські дослідники Катажина Бондос (елементи компаративістики у творчості окремих письменників), Зоряна Бунь (співставлення польського й українського бачення літературного життя Львова), Анна Насіловська (географія поширення польської літератури на азійському культурному просторі).

Українські автори характеризують різносторонні аспекти творчості вітчизняних і зарубіжних письменників: Вільяма Блейка (І.Д.Белінська), В.Сігарєва (Л.В.Закалюжний), Моріса Метерлінка (О.І.Кіт), С.Мрожека (Ю.Ю.Полякова), Г.Джеймса (Н.І.Назаренко, І.І.Риба), Чжу Тяньвеня (В.В.Селігей). Вони здійснюють компаративний аналіз творчості українських майстрів слова і представників літератури різних країн: В.Ручинського і В.Кулікова (С.В.Бронських), В.Підмогильного

і А.Камю (Є.О.Лелюхін), М.Гоголя і Я.Неруди (В.Б.Мусій). Окремі аналітики вирішили компаративно "препарувати" твори відомих постатей національної літератури І.Карпенка-Карого та Я.Стельмаха (В.А.Мелешко) і зарубіжних письменників Ф.Кафки і Дж.Джойса (Б.М.Романцова), Т.Пінчона і В.Гесса (С.О.Сушко).

Група дослідників висвітлюють питання компаративістики в загальному літературознавчому аспекті: відображення Жовтневої революції в радянській та західноукраїнській поезії (М.С.Довіна), співвідношення живопису і масової літератури (М.М.Калініченко), музики і прози (С.П.Маценка). Знайшли своє місце на сторінках "Студій" статті, що стосуються теоретичних проблем компаративістики і дотичних до неї літературознавчих питань: "Літературознавча концепція курйозної поезії" (В.П.Бедрик), "Молода Муза": у колі демонічного" (В.С.Кметь), "Філософські твори притчового спрямування у світовій літературі ХХ століття: до проблеми сучасного прочитання"

(З.В.Савченко), "Божественна комедія": версія українського футуриста" (І.І.Томбулатова).

Науковці нашої академії представлені статтями членів редакційної колегії, кандидатів філологічних наук О.В.Пасічник і О.В.Сафіюк "Візійний світ смертників і пересильних", Д.Ч.Чика "Відьма у місті, в селі, на горі та в небі: типологія відьомства в українській і англійській літературі першої половини ХІХ століття" та О.І.Чик "Жінка як текст і образ в українському та німецькомовному романі виховання другої половини ХІХ століття".

Другу частину збірника відкриває розділ "Компаративний підхід у літературознавстві". Науковець-філолог з Азербайджану Л.М.Хасанзаде аналізує проблеми перекладу німецької літератури азербайджанською мовою. Близьку проблематику, але в аспекті англійської та литовської мов, висвітлюють литовські фахівці Л.Селмістайтіс і В.Петкевічюте. Питаннями перекладу творів окремих авторів цікавилися Н.С.Борисенко, П.А.Борисенко, В.І.Давидов (переклад твору К.С.Люїса "Хроніки Нарнії" українською мовою), К.С.Дацер (семіотика в перекладах творів Дж.Р.Толкіна). Загальнотеоретичними проблемами перекладу займалися І.В.Лімборський, М.В.Рудіна, а методологія перекладу привернула увагу А.Ю.Марховської, Р.В.Поворознюка, Т.О.Цепенюк. На навчально-методичних аспектах підготовки перекладачів зупинилися А.Г.Гудманяк, І.А.Колодій, С.О.Царьова, В.В.Червонецький.

Продовжує другу частину "Студій" розділ "Сучасна компаративна лінгвістика: проблеми і перспективи". Литовські дослідники Р.Матонене і Й.Русецька подають граматичні особливості перекладу французького тексту російською мовою, а український науковець Г.В.Онищак аналізує семантику окремих іменників в українській та англійській мовах. Наукове товариство нашої академії представлено статтями Т.С.Семегин "Опозиція/ синхронія/діахронія у світлі різних наукових парадигм" і О.В.Шайковського "Фразеологічні еквіваленти й аналогії в англійській та українській лінгвокультурах".

Завершуються "Студії" розділом "Актуальні проблеми загального літературознавства та лінгвістики". Зарубіжні автори досліджують різноманітні аспекти творчості окремих представників національної літератури: А.Г.Фейзуллаєва – азербайджанської письменниці Афга Масуд, К.Шимчак – польської поетеси Марилі Вольської, А.Трач – російського прозаїка Людмили Уліцької. Автори розділу вирішують проблеми літературознавства та лінгвістики через аналіз творів українських і зарубіжних письменників: "Пігмаліон" Б.Шоу (Т.В.Заболотна), "Пригоди Олівера Твіста" Ч.Діккенса (Н.С.Христин), "Хлібний чоловічок" В.Слапчука (С.В.Чуй), "По Сибіру. Із живих вражень" П.Грабовського (О.В.Юферева), "Джен Ейр" Ш.Бронте (Г.Є.Шовкопляс) і навіть староанглійської епічної поеми "Беовульф" (М.Ю.Рахно). Наші автори, професор кафедри англійської філології А.В.Янков і колишній студент академії, нинішній магістр Сілезького Університету в Катовіцах (Республіка Польща) І.М.Прокипчук представили дослідження "Концепт природи як засіб вираження авторського Я Івана Буніна (на основі поетичних метафор)".

П'ятий випуск "Кременецьких компаративних студій" характеризується високим науково-теоретичним рівнем і демонструє належний професіоналізм роботи редакційного колективу.

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

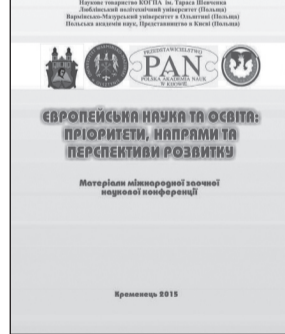
Мозаїка форм співпраці юних дослідників – представників вищих закладів освіти різних країн – справді невичерпна. Це підтвердила Міжнародна заочна наукова конференція "Європейська наука та освіта: пріоритети, напрями та перспективи розвитку", підготовлена Науковим товариством Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка спільно з молодими польськими науковцями Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та Люблінського політехнічного університету. Конференція проходила під патронатом Представництва Польської академії наук у Києві та департаменту освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації.

Учасники заочного молодіжного наукового форуму розгорнули свої дискусії в актуальних науково-теоретичних і методико-практичних напрямках. Вони аналізували соціально-історичні трансформації початку ХХІ століття, стан сучасної філологічної науки в умовах глобалізації і в аспекті мультикультуралізму; висвітлювали здобутки, проблеми та перспективи педагогічної науки і практики, а також теоретичні та прикладні питання сучасної психології; зверталися до актуальних проблем біології, охорони навколишнього середовища та екологічного виховання, до специфіки розвитку науки і техніки ХХІ століття; характеризували сучасне суспільство через призму розвитку мистецтва; вивчали соціальні та психолого-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури і спорту.

Матеріали конференції склали зміст однойменного збірника наукових праць молодих аналітиків: кандидатів наук, аспірантів, магістрантів і студентів вищих навчальних закладів України та Польщі. Підготовкою збірника до друку керував науковий комітет у складі ректора академії, професора Афанасія Ломаковича (голова), проректора з наукової роботи, професора Валентини Бенери, професора Люблінського університету Михайла Пашека, професора Вармінсько-Мазурського університету Генріха Стронського. Редакційну роботу виконала колегія, до якої увійшли голова Наукового товариства академії Іван Прокипчук, кандидати філологічних наук Мар'яна Слободяна і Олег Василюшин, молодий науковець Наталія Бабій. Рецензували видання доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидати філологічних наук Олена Пасічник і Анатолій Янков. Видання побачило світ за сприяння Представництва Польської академії наук у Києві. Збірник містить наукові статті з лінгвістики, літературознавства, педагогічної та психологічної науки, біології та фізіології людини, соціально-історичних наук і мистецтва.

У розділі "Сучасна філологія в контексті глобалізації та мультикультуралізму" молоді науковці аналізують окремі аспекти творчості Генріха Белля, Герти Мюллер, Юліуша Словацького, Михайла Булгакова, Діни Рубіної, Уласа Самчука (Анна і Володимир Артемчуки, Олена Громова, Інна Ісаєнко,

Ольга Макаренко, Ольга Стус, Ольга Чохрій, Софія Шандрук, Вікторія Якимович), звертаються до теоретико-методологічних проблем сучасної філології: неологізми в молодіжній лексиці (Ольга Пукало), синергетичне переосмислення "жанрових систем" (Денис Чик), фразеологія в англійській та українській лінгвокультурах (Олександр Шайковський), запозичення в сучасній німецькій мові (Крістіна Шульгачик, Марія Зейда).

Проблематика "Здобутки, проблеми і перспективи педагогічної науки і практики" спрямувала зусилля науковців на вирішення завдань і цілей регіональної освіти (Юрій Коханевич, Катаржина Шольц), визначення сутності та значення для психічного розвитку ранньої інтелектуалізації (Мар'яна Бабій), на висвітлення етнопсихологічного аспекту процесу формування картини світу дошкільника (Наталія Бабій) та національного виховання майбутніх учителів технологій засобами художньо-творчої діяльності (Олег Босик), на дослідження процесу навчання і виховання дітей з особливими потребами (Аліна Гикава, Володимир Терпелюк). Теоретичні питання вирішують Анна Крижна (гендерне виховання), Іван Прокипчук (соціально-педагогічні засади становлення особистості), Олесь Шматюк (дитяча фантазія у сфері вербальної інформації), Олена Силка (право на освіту в Україні). Методичні питання привернули увагу Олени Іванюк (зв'язок музики і літератури на уроках в загальноосвітній школі), Наталії Михалевич (проблеми боулінгу в шкільному середовищі), Івани Семенюк (проблеми навчання на уроках біології), Андрія Штогуна (формування професійної компетентності біологів) та Олени Силки (саморозвиток дітей дошкільного віку). Знайшлося місце і практичним питанням: проблеми формування і використання матеріальної бази з трудового навчання в школі (Сергій Колісецький) і порівняння практичної підготовки вчителів іноземних мов в Україні та Німеччині (Марина Тріш).

До "Теоретичних і прикладних питань сучасної психології" звернулися Іван Білосевич (проблеми душевного розвитку людини на основі енергетичної взаємодії), Юлія Постой (характеристика моди у модерністській культурі), Мар'яна Тимчук (застосування арт-терапії в роботі практичного психолога).

"Актуальні проблеми біології, охорони навколишнього середовища та екологічне виховання" вирішували: Інна Бесарабчук, яка зробила еколого-біологічний аналіз

флори заказника "Зубр" Ківерцівського району Волинської області; Альона Ватажук, Олена Тригуба, Катерина Вітковець, Марія Маліновська характеризували вплив міңдобрив нового покоління і бактеріальних препаратів на розвиток рослин та на їх продуктивність; Ольга Ясковець і Наталія Зінковська вивчали питання діагностики захворюваності та профілактики туберкульозу серед населення Кременецького району.

Проблема "Наука і техніка ХХІ століття" привернула увагу науковців Люблінської політехніки Казиміра Дзедзіка і Марека Барца (характеристика властивостей оболонок сплавів різних металів) і наших студентів Соломії Трутеня (методика використання електронного посібника при вивченні курсу "Робоча машина") та Валерія Фещука (особливості організації лабораторного практикуму з курсу "Виробництво та обробка конструкційних матеріалів").

У розділі "ХХІ століття крізь призму сучасного мистецтва" поміщена низка статей, де характеризуються різні жанри національного мистецтва. Про аудіоносії як провідний спосіб дослідження церковних колядок пише Христина Зайченко, а Оксана Шишка – про творчість волинських митців національної вишивки. Анна Мороз і Юрій Рудюк малюють панораму творчості та життєвий шлях волинських митців – живописця Панаса Сушака і скульптора Василя Ярича. Марія Івашук розкриває роль творчих колективів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка у культурно-мистецькому житті регіону.

Соціально-історичну проблематику вирішують Олена Мороз у дослідженні "Релігійно-світоглядні аспекти діяльності освітніх закладів Волині кінця ХІХ – початку ХХ тсоліття" і студент Вармінсько-Мазурського університету Севаст'ян Новаковський у статті "Пошуково-інвентаризаційна експедиція в районі Тінного на Сарненщині Рівненської області (червень – листопад 2014 року)".

Конкретний методологічний підхід до проблеми "Психолого-педагогічні та соціальні аспекти фізичної культури і спорту" обрали Ірина Бабчук, Катерина Дмитрук, Володимир Банах, що вони й продемонстрували, аналізуючи систему організації фізичного виховання на основі зарубіжного досвіду. Ганна Леськів-Бондарчук висвітлювала методику підготовки фахівця фізичного виховання до проведення спортивно-оздоровчої роботи з людьми старшого віку, а Сергій Сиротюк, Галина Кедріч, Олександр Ястремський – особливості самостійної роботи з фізичного виховання учнів 5-х класів ЗОШ.

Проведення Міжнародної заочної наукової конференції і публікація збірника за її матеріалами підтвердили практичну зручність, організаційну раціональність і методичну ефективність такої форми наукових контактів.